

Bilaga 1.

Centrala begrepp och termer

RiR 2015:18

Länsstyrelsernas krisberedskapsarbete

Skydd mot olyckor, krisberedskap
och civilt försvar

Centrala begrepp och termer

Civilt försvar – den verksamhet som ansvariga aktörer genomför i syfte att göra det möjligt för samhället att hantera situationer när beredskapen höjs. Verksamheten bedrivs av statliga myndigheter, kommuner, landsting, privata företag och frivilligorganisationer. Civilt försvar avser skydd av befolkningen, säkerställande av samhällsviktiga funktioner och övriga samhällets stöd till Försvarsmakten.¹

Kris – en händelse som drabbar eller berör många människor och stora delar av samhället samt hotar grundläggande värden och funktioner. En kris avviker från det normala och innebär en allvarlig störning, eller en överhängande risk för en allvarlig störning, i viktiga samhällsfunktioner.²

Krisberedskap – förmågan att förebygga, motstå och hantera krissituationer genom utbildning, övning och andra åtgärder samt genom den organisation och de strukturer som skapas före, under och efter en kris.³

Krisberedskapsanslaget – används i rapporten synonymt med anslag 2:4 Krisberedskap, anslagspost 5 från 2009 och framåt samt motsvarande anslag 7:5 Krisberedskap under perioden 2005–2008.

Krisberedskapsarbete – i rapporten inkluderas länsstyrelsernas arbete utifrån 52–54 §§ i länsstyrelseinstruktionen samt lagen om skydd mot olyckor. I länsstyrelsernas årsredovisningar betecknas området *Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar*. I denna granskning används begreppet krisberedskapsarbete för motsvarande område.

Krisberedskapsfunktion – den del av länsstyrelserna som arbetar med krisberedskapsarbete.

Nordsam – övergripande samverkan i norra Sverige; ett samarbete inom samhällets krisberedskap där länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands, Jämtlands, Gävleborgs och Dalarnas län ingår.

Risk- och sårbarhetsanalys (RSA) – en analys där varje myndighet i syfte att stärka sin egen och samhällets krisberedskap årligen ska analysera om det finns sådan sårbarhet eller sådana hot och risker inom myndighetens ansvarsområde som synnerligen allvarligt kan försämra förmågan till verksamhet inom området. Myndigheten ska

¹ Prop. 2014/15:109, *Försvarspolitisk inriktning – Sveriges försvar 2016–2020*, bet. 2014/15: FöU11, rskr. 2014/15:251.

² Prop. 2013/14:1, *Budgetpropositionen för 2014*, utg.omr. 6, avsnitt 4.1.1.

³ 4 § förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap.

värdera och sammanställa resultatet av arbetet i en risk- och sårbarhetsanalys. Redovisningen ska innefatta vilka åtgärder som planeras och en bedömning av ytterligare åtgärder.⁴ Kommuner och landsting ska bland annat analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och landstinget i en risk och sårbarhetsanalys.⁵

Sydsam – övergripande samverkan i Sydsverige; ett samarbete inom samhällets krisberedskap där länsstyrelserna i Blekinge, Hallands, Jönköpings, Kalmar, Kronobergs, Skåne och Västra Götalands län ingår.

Ålagda uppgifter – ett samlingsbegrepp för länsstyrelsernas författningsreglerade uppgifter på området. Uppgifterna framgår huvudsakligen av lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor, förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion och förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap.

Ösam – övergripande samverkan i Mellansverige; ett samarbete inom samhällets krisberedskap där länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Gotlands, Värmlands, Örebro och Västmanlands län ingår.

⁴ 9 § förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap.

⁵ 2 kap. 1 § lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.